

عنوان مقاله:

بررسی سیر دگردیسی شخصیت سلطان محمود غزنوی

محل انتشار:

پژوهشنامه ی متون ادبی دوره ی عراقی، دوره 5، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسنده:

زهرا سادات طاهری قلعه نو - دکتری زبان و ادبیات فارسی، استاد مدعو دانشگاه صنعتی شریف، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

این پژوهش به بررسی ابعاد و ویژگیهای شخصیتی سلطان محمود غزنوی در متون تاریخی، ادبی و عرفانی می پردازد. هدف این پژوهش، بررسی دگردیسی شخصیتی سیاسی و رهبر است. در این بررسی هم به اطلاعات بیوگرافی این شخصیت و هم به رشد، تعالی و گذار او در متون تاریخی، ادبی و عرفانی توجه شده است. نتیجه بهدستآمده از بیوگرافی محمود غزنوی در متون تاریخی بیانگر آن است که او در بستر زندگی، اجتماع و فرهنگ خود از رهبران سیاسی قدرتطلب است که داعیهدار اسلام و دینداری است و به همین مناسبت، لقبها و عنوانهای مختلفی نیز به او نسبت داده شده است. او همچنین برای رسیدن به اهدافش گرایش های جنگطلبانه دارد که به کشتار و قتل و غارتهایی منتج میشود. تولد و مرگ او در این متون به گونه ای انعکاس یافته که گویی درباره شخصیتی مقدس مطرح شده است. همچنین القابی که به او در متون ادبی و دیوان های شاعران - بهخصوص در دیوان شعر عنصری و فرخی که نزدیک ترین متون مربوط به این دوره محسوب می شوند - اختصاص یافته، صفاتی مقدسآبانه و باعظمت است که ابعاد تقدس و دینداری محمود غزنوی را برجسته کرده و تاثیر قابلملاحظه ای در نوع نگرش نویسندگان و مخاطبان از این شخصیت داشته است؛ مسئلهای که بعدها در آثار عرفانی نیز انعکاس می یابد. همچنین نگاه مداحانه و ستایشگرانه تاریخ نویسان به اقدامات محمود غزنوی در کتابهای تاریخی سیر این دگردیسی را تسهیل بخشیده است. اما نقشهایی که در متون عرفانی به محمود غزنوی داده شده است او را از زمینهای تاریخی، سیاسی و اجتماعی حوزه بیوگرافیش تمایز داده است.

کلمات کلیدی:

محمود غزنوی، دگردیسی، متون تاریخی، متون ادبی، متون عرفانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2029439>

